



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,  
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

**Maffei, Giovanni Pietro**

**Antverpiae, 1605**

Eivsdem Ad Socios.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-11473**

fructu, spiritalique solatio scribere liceat. Quamquam post nostrum ab vrbe Firando discessum non pessimè posita est opera: Deo quippe adiuuante Iaponij sexaginta ad Christianorum numerum adiuncti sunt. Quod reliquum est, nos omnes pro sua clemètia Dominus perpetuo tueatur ac protegat. Meaco, pridie nonas Martias. MDLXV.

## EIVSDEM AD SOCIOS.



Vobis velle maximè intelligo, id hisce litteris agam, vt Ecclesiastica primùm, tum cætera persequar. Quadragesimæ diebus Dominicis omnibus Gaspar Vilela Euangelium declarauit: quarta quaque feria Damianus noster de Pœnitentiæ Sacramento copiosè disseruit. sexta, facto missæ peracto, non destitit Iaponius puer, ex ijs quos educamus, de Passione Domini verba facere: quam in sententiâ, conuenientibus nocte neophytis, Vilela denuo disputabat, ijs præcipuè locis insistens, quibus auditores ad pietatem excitari maximè possent. Dominica in Palmis (quoad eius fieri potuit in tanta ædium angustia) Catholico more cæremoniisque transacta est. inde ex oppidis finitimis atque etiam remotioribus neophyti ad indulgentias (quas à summo Pontifice datas Catholico ritu proponimus) Paschalisque solennia frequentes venire cæperunt. in iis quidam cum vxoribus liberisque nobiles viri, quamquam lecticis aut equis vsi, tamen assidua pluuia valde vexati, pietatis laudem cumulare patientiæ meritis. Vilela ducentorum ferè & quinquaginta confesionibus auditis, quinta feria in cœna Domini mandatum Euangelicum de mutua dilectione publicè docuit. postea eum de Eucharistia suauissimè perorasset, cœlestem panem Christianis circiter sexaginta distribuit: qui cum ex intimo sensu, & gaudio spiritali, copiam funderent lacrymarum, sanè quam ingenti nos affecere solatio. in sacello intimo Ludouicus Almeida sepulcrum erexerat ornatissimum. in eo Corpus Domini conditum est, armatique custodes adhibiti. Vespere, solennibus officijs persolutis, puer Iaponius in exponenda Passionis Domini serie, collecta è quattuor Euangelistarum historiis, horas duas ferme consumpsit. quæ deinde explicatione potissimum indigere sunt visa, in iis Vilela ex instituto declarandis immoratus est, suadens auditoribus pœnitentiâ; sed calcar videlicet currentibus: nã cum sæpe alias, tũ eo maximè anni tẽpore voluntarias ab sese pœnas, easque adeò acerbis exigere soliti sunt, summopere gratulandum

laudum ut sit, in ultimis hisce terrarum finibus, inter toridolorum cultores, in ipso denique (ut ita dicam) regno diaboli, sacratissima Crucis tropæa, salutaremq; humano generi mortem Christi Domini, tam iucundis hominum studiis, tanta religione, tam gratâ memoria celebrari. Maioris hebdomadæ lectû atque tributam ingenus gaudium Dominica Resurrectionis excepit. & medi nocte domus Christianis completa est, liturgiam & supplicationum maturam expectantibus. ea peracta, simul etiam Christianis reliquos Eucharistiæ Sacramento refectis, concio habita est de Resurrectione Domini Paschalibusque mysteriis. inde conuiuio excepti sunt, quod Natali die & Paschate Domini solenne Gasparificiis eo consilio, ut quàm archissimis Christianorum animi caritatis ac beneuolentiæ vinculis inter se iungantur, simul etiam per eam occasionem colloquia de rebus cœlestibus habita, ductaque præ dulcedine ad vesperam; quædam præterea è diuinis laudibus decantata. quo strepitu exaudito gentiles, præsertim quod non nihil de apparatu ædiculæ nostræ cognouerant, instare vehementer ut fores aperirentur: obisti non potuit: introire permitti, pleræque verò mulieres diuino quodam instinctu nixæ ante aram genibus, manibusque sublatis, effigiem Christi Domini supplices adorarunt. Posthac neophyti, qui ex oppidis vicinis ad festa conuenerant, Gaspare officio hssimè salutato digressi sunt. nunc autem id Gaspar agebat, ut sibi diuersorium conduceret prope regiam in superiore urbis parte, quod toto iam ferè triennio frustra conatus est, ut ibi quoque posset Euangelizare commodius. Verùm satis iam de rebus Ecclesiasticis, ad alia veniamus. Ante discessum Almeida, cum tempus eius reuersionis adesset, perducti sumus iterque ad insignia quædam urbis ædificia ac cœpla, quorum tanta est religionis ac magnificentiæ fama, ut ad ea visenda ex aliis omnibus regnis peregrini Meacum ferè assiduè confluant. Ex his nonnulla perstringam: infinitum est enim singula persequi. Aedes quædam quædam Cubi primùm adiimus, eximio quodam artificio & que elegantia exstructas oblectationis & animi causa, nihil ego nec in Europa nec in tota India tale conspexi. iis horri subjecti sunt cum aliis arboribus ignotis in orbe nostro, tum cedro, cupressu, pinu, malis medicis consiti: quæ omnes arbores, varias in figuras artificii manu coactæ, cameras, tintinnabula, turres, aliæque id generis plurima referunt. iam lilii, cyani, rosæ, florumque tanta est copia, tanta colorum odorumque varietas, non solum ut aduenas ac peregrinos, verùm etiam domesticos ipsos atque cultores cum voluptate atque admiratione retineant. neque horti modò, sed vrbis ipsa

ipsa quoque pulcherrima. viæ latæ ac directæ, foribus arcium  
 nititur (quæ res furta & latrocinia maximè prohibet) occludun-  
 tur. in iis variarum mercium institores, opifices, ac sellularii,  
 cum alia in vsus deliciâsque mortalium, tum præsertim aurea fla-  
 bella conficiunt, sericâmq; cuiuslibet operis texturam exer-  
 ceat. in medio celeberrimum Amida phanum cum omnibus ho-  
 ris diei, tum verò sub noctem clausis iam tabernis frequentif-  
 sime visitur, iactantur à populo nummi cum precibus, & simula-  
 crum adoratur. nos eò ex hortis Cubi via longa latâque perdu-  
 ctî, inde sumptuosissimas præfecti Meacensis nuper instauratas  
 eedes adiimus; quibus item horti coniuncti non modò arborum  
 multitudine artificiosisque figuris delectant oculos, verùm etiam  
 aquæ limpidissimæ copia, quæ à nouem circiter passuum mil-  
 libus excisa rupe, regali sumptu perducta, lacum in hortis me-  
 diis efficit, in quo complures variæ magnitudinis insulæ, ligneis  
 lapideisque peruiæ pontibus, vsquequaque lætissimis arboribus  
 opacantur. Inde quanquam fessos iam, ac reditum cogitantes,  
 neophyti nos longiùs pertraxere. multa igitur prætereuntes pha-  
 na, ingentem ingredimur lucum, in quo Bonziorum cœnobîa  
 quinquaginta miræ amplitudinis, à regum & principum li-  
 beris, qui sacris addicti sunt, magnificè & sumptuosè incolun-  
 tur: facitque ipsa vicinitas, vt eorum præfecti se inuicem elegan-  
 tia munditiisque superare contendant. Ex iis aliquot inspeximus  
 obiter. Cuiusdam est ianua lignea egregio quodam artificio,  
 longèque alia atque apud Europæos forma. hæc nos in xystum  
 induxit stratam quadrato lapide nigro, parietibus vtrinque ex-  
 currentibus opere tectorio læuoris atque candoris eximii. Xysto-  
 nouum quoddam genus horrorum prætenditur, in quibus ma-  
 nu facti colles è saxis ad eam rem è longitquo petitis, frutetis  
 confiti, pontibusque coniuncti cernuntur. Solum partim arena  
 trassiore admodum candida, partim etiam atris lapillis obduci-  
 tur, è quibus passim elati maioris formæ lapides, ex imo leucoia,  
 violas, ac flores emittunt, adedò artificiosè commistos atque dis-  
 positos, vt cum in orbem singulis anni temporibus floreat, ver-  
 sibi perpetuum esse videatur. Multa prætereo, tum ne longior  
 sim, tû quòd ea verbis assequi me posse diffido; sed illud nò omit-  
 ta, quod in reditu vidimus. In medio phano quodam, machina lignea  
 sculptilis variisque picta coloribus, multis forulis collocatos cõti-  
 net libros ab vno Xaca cõscriptos. eadèmq;, vt est versatilis, quem  
 quisq; voluerit librum offert protinus. & quidem tanta est volumi-  
 num copia, vt incredibile sit, vel vna ætate à multis auctoribus, vel  
 multis

multis ætatibus ab vno auctore cõfici potuisse. eorum autem est maximus non in Iapone modò, sed etiam in Sionis regionibus vnde omnis Iaponica fabulositas & superstitiones primum editisse, atque inde paulatim oram Sinarum, Pegusiam, Bengaliam totumque eum tractum in Bisnagam vsque peruagata dicuntur. Aliud etiam phanum in reditu vidimus inferorum regi dicuntur cuius præcellsum horrifico trucique adpectu simulacrum regis scepro insignitum, duobus hinc inde ingentis item stature monstris cingitur, quorum alter calamo describit hominum mortales, alter descriptas in tabula recitat. parietes picti varias inferorum ostentant pœnas, quibus plurimi sexus vtriusque mortales monstrum ministerio cruciantur. Celebratur autem ades hæc, augere que pecuniis ferè assidue: nunquam enim desunt, qui ad regis figiem timore perfusi, ea ab sese tormenta atque supplicia deprecantur. Atque hæc illo die. Postero autem, Christiani cuiusdam principis inuitatu ad audiendas Bonziorum conciones in suburbanis cœnobia (sunt autem exitus ex vrbe spatianti causa gratissimi) venimus egressi, turbam virorum æquè ac feminarum cum suo quemque rosario supplicantes adspicimus; percontati à theophytis, quidnam id esset, dimissam tum concionem esse respondit: interrogati de numero, aiunt homines earum rerum peritum esse quinque circiter millia. addunt insuper, in eo tempore quorannis centum diebus continuis ab vno eodemque Bonziorum conciones haberi, multis magnisque indulgentiis auditorum precueranti propositis. Optatum erat nobis omnino aliquem concionatoribus audire, cognoscendi maximè studio, saluaque religione & officio transferendi ad usum nostrum, quæ ad concionandos permouendosque Iaponiorum animos pertinere viderentur & quoniam allatum est, rem adhuc integram esse in alio quodam cœnobio, pergere porrò illuc vsque decreuimus. eò tendentibus igitur nobis primò Guiuani phanum occurrit, quod ingenio, quantia, superstitione, anniuersariis mimorum ludis, variisque spectaculis magnopere celebratur & colitur. Inde exeuntes, vni ingredimur pinis vtriusque iucunda admodum specie confusa: tum adspicimus populi concursum, ad concionem citato gressu conuentis. nos vt ad locum peruenimus, moniti à Christianis periculum esse, ne Bonziji si nos adesse sentirent, concionari desisterent, nec culto loco ad initium vsque concionis non sine magna quidè vel admiratione vel pudore substitimus è conscientia teporis ac negligentia nostræ cõcepto, cum interim vnius horæ spatio auditores omnes ad parui pulsus tintinnabuli nixi genibus, incredibili cœ-

dam significatione pietatis, rosaria manusque tollentes in cælum, in oratione persisterent, vociferantes assidue: Namu Amida Am- bur. Hoc est: Da salutem Amida: quod ipsum nomen etiam do- mi forisque, seu emant aliquid seu vendant, modulata quadã pro- nuntiatione gestientes ac libentissimè sæpius inuocant, quin etiã pauperes ipsi inter emendicandum, iis à quibus elemosynam pe- tunt, propitium precantur Amidam. Bonzii verò ac legisperiti verba illa plebi inculcare non desinunt: Ichinem, Amidabur, Su- cumet, Murioo, Zai: id est, quisquis Amide sanctum nomen ex a- nimo inuocauerit, procul dubio saluus erit. Imperato deinde ma- iore campana silentio, vt concionator suggestum ascēdit, tum nos quoque sensim irrepsimus; phanum erat ad fores vsque ac porticus refertum viris ac feminis. in ipsis autem aræ gradibus multi Bon- zii considebant manibus intra togam abditis, oculisque demissis. Porro concionator claro, vt aiebant, genere, decora quidem in pri- mis facie, aspectuque grauissimo, in excelsa vnde ab omnibus con- spici posset sedens cathedra, sericis ad talos vsque perquam splen- didè vestimentis indutus, interiore candido, exteriori purpureo, stabellum tenens aureum; ex libro quem habebat in mensa propo- situm, quædam institit subinde recitare, tum fusiùs explicare, tan- ta non solum actionis venustate, sed etiam (vt Gaspar Vilela affir- mabat, eius linguæ bene peritus, & cæteri qui nobiscum aderant) orationis elegantia atque artificio, vt mirum videri non debeat, eiusmodi homines tanto in honore ac veneratione esse apud veri- tatis ignaros. Mihi quidem hæc apud animum meum reputanti venit in mentem, non sine sancti Spiritus vehementi quodã instin- ctu Franciscum olim Xauerium tam acri studio tam longinquam hanc peregrinationem expetiisse Iaponicam. profectò enim hæ- gentes, naturæ bonitate ingeniique præstantia multis Europæ no- stræ (quod earum pace dictum sit) nationibus antecellunt. Quòd si minùs magnificè de Iaponiis vel sentiunt negotiatores Lusita- ni, vel prædicant, id nimirum idcirco fit, quòd non nisi cum popu- lis maritimis negotia contrahunt, qui ab interioribus tantùm ab- sunt vitæ cultu, morumque elegantia, vt præ iis rustici videri pro- pemodum possint. Itaque per contemptum syluestres etiam vulgò à Meacensibus appellantur, cum tamen alioquin ab humanita- te ipsi quoque maris accolæ nequaquam abhorreant. Sed iam fi- nis epistolæ sit, plura propediem: atque vtinam cuiusmodi omnes optamus. Meaco, v. Calend. April. MDLXV.